

Жалпы сақтандыру нарығына шолу

ҚАЗАҚСТАН
ҚАРЖЫГЕРЛЕР
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ

АССОЦИАЦИЯ
ФИНАНСИСТОВ
КАЗАХСТАНА

2025 жылдың бірінші тоқсанының қорытындысы

Негізгі тенденциялар

- Жалпы сақтандыру компаниялары (ЖСК) активтерінің өсуі инвестициялардан түсетін кірістердің қысқаруы және сыйлықақыларға қарағанда сақтандыру төлемдерінің жеделдетілген өсуі аясында баяулады. Мәселен, а.ж. I тоқсанында ЖСК активтері 2024 жылдың ұқсас кезеңіндегі 6,2% өсіммен салыстырғанда 2,8%-ға ғана өсті.
- Активтер енді сақтандыру нарығы активтерінің 46,2% құрайды, бір жыл бұрынғы 55,1%-дық көрсеткішке қарсы (ӨСК активтері тез өсуде).
- ЖСК активтерінің құрылымындағы үлестің төмендеуі (77,3%-дан 75,5%-ға дейін) Қазақстандық қор нарығының әлсіз динамикасы және шетелдік алаңдардың көпшілігінің төмендеуі аясында байқалады, ал негізгі өсім қайта сақтандыру активтерінде (үлесі 4,9%-дан 5,8%-ға дейін өсті) күтілетін ақша ағындарын ең жақсы бағалау есебінен, сондай-ақ операцияларда байқалады кері репо (4,9%-дан 5,4%-ға дейін) ДКП қатаңдатылғаннан кейін олардың жоғары ставкалары аясында. Естеріңізге сала кетейік, сақтандыру компаниялары дәстүрлі түрде ақша нарығындағы өтімділіктің "жеткізушілері" болып табылады.
- Бұл ретте топ - 8 ойыншының рөлі артты: олардың активтердегі үлесі қазір 91,2% құрайды, бұрын 90,3%-ға қарсы (төменде қараңыз) ауқым тиімділігінің қолайлы әсеріне байланысты сақтандыру қызметінен жоғары кірістердің арқасында.
- Сектор міндеттемелерінің көлемі тек 1,6%-ға (3А24 үшін 5,9%), негізінен сақтандыру өтемінің қалған бөлігі бойынша міндеттемелер көлемін ұлғайту (+13,7%) және туындаған шығындар бойынша міндеттемелер көлемін ұлғайту (+1,3%) есебінен өсті.).

- 3А25ж. сақтандыру сыйлықақыларының көлемі 6,7%-ға (3А24ж. үшін 9,7%), негізінен ерікті жеке (+44,2%) және міндетті (+28,8%) сақтандыру есебінен ұлғайды, ал сыйлықақылар құрылымында неғұрлым салмақты (жалпы көлемнің 65%) ерікті мүлктік сақтандыру төмендеді (-4,5%).
- Ерікті жеке сақтандырудағы негізгі өсім қамтудың кеңеюі аясында жазатайым оқиғалардан сақтандыру бойынша сыйлықақыларды (+Т10,4 млрд), міндетті түрде — елдегі автомобиль сатылымының ұлғаюы және икемді тарифтеуді енгізу аясында автокөлік иелерінің АҚЖ сақтандыру бойынша сыйлықақыларын (+Т5,8 млрд) қамтамасыз етті.
- 2025 ж. қаңтар-наурыз айларында КОЖ сақтандыру төлемдерінің өсімі 35% - ((3А24ж. үшін+15,2%) құрады және автокөлік иелерінің ақшалай төлемдері (+Т6,0 млрд), мүлкті залалдан сақтандыру (+Т5,1 млрд), ауырған жағдайда сақтандыру (+Т1,3 млрд) және су иелерін сақтандыру бойынша төлемдермен қамтамасыз етілді. көлік (+Т0,75 млрд).
- Төлемдердің жеделдетілген өсуі аясында олардың сыйлықақыларға қатынасы бұрын 21%-дан 27%-ға дейін өсті (төменде қараңыз).
- Сақтандыру төлемдеріне жұмсалатын таза шығыстардың ұлғаюы (+Т14,5 млрд), инвестициялық қызметтен түсетін кірістердің төмендеуі нәтижесінде Активтердің теріс қайта бағалануына (теңге бірінші тоқсанда 4%-ға нығайды) және бағалы қағаздар құнының өзгеруінен болған шығындарға байланысты 2024 жылғы ұқсас кезеңдегі 31,4 млрд көрсеткіштен 2 есеге жуық, 16,7 млрд.
- Актив нәтижесінде сектордың меншікті капиталының орташа рентабельділігі 2024 жылғы ұқсас кезеңдегі 4,6% көрсеткішпен салыстырғанда 2,3% белгісінде қалыптасты.

АКТИВТЕР

₸ 1489,4 млрд

▲ 2,8%

САҚТАНДЫРУ РЕЗЕРВТЕРІ

₸ 732,0 млрд

▲ 8,1%

МЕНШІКТІ КАПИТАЛ

₸ 654,0 млрд

▲ 2,0%

БӨГЕНБЕГЕН ТАБЫС

₸ 16,7 млрд

▼ 46,7%

САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ *

₸ 221,0 млрд

▲ 6,7%

ТАЗА САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫЛАРЫ*

₸ 175,9 млрд

▲ 12,4%

САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ*

₸ 59,4 млрд

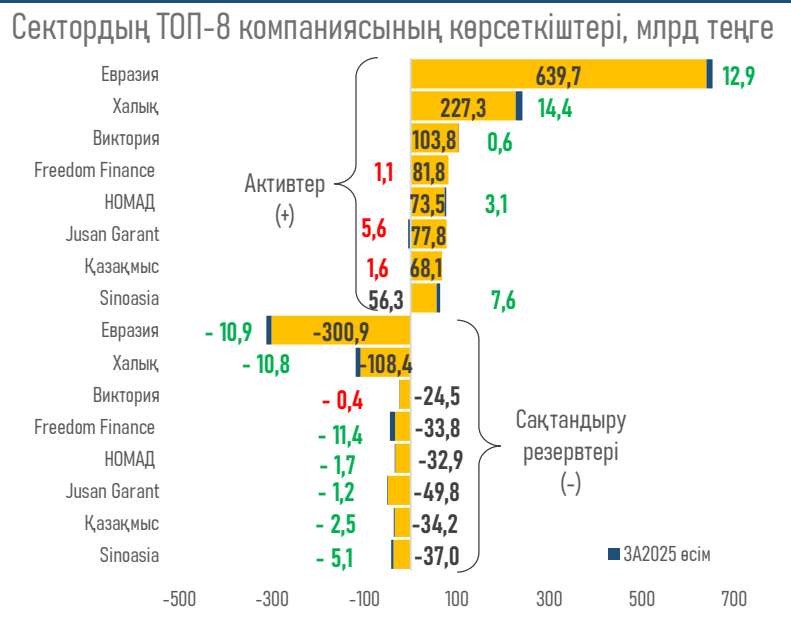
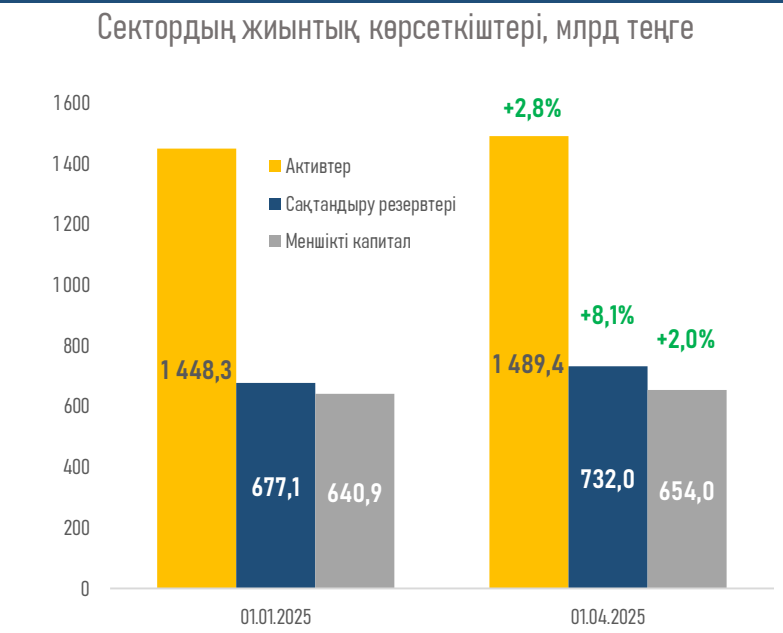
▲ 35,0%

ТАЗА САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІ*

₸ 54,4 млрд

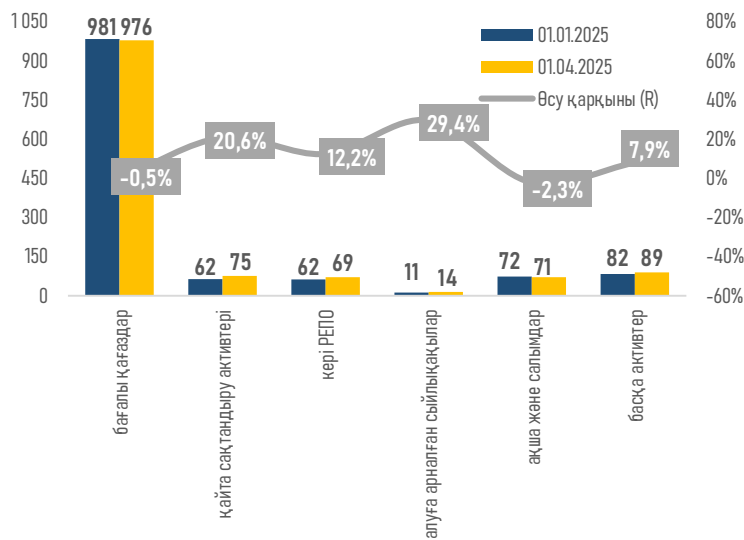
▲ 39,4%

Сектордың баланстық (реттеушілік) көрсеткіштері

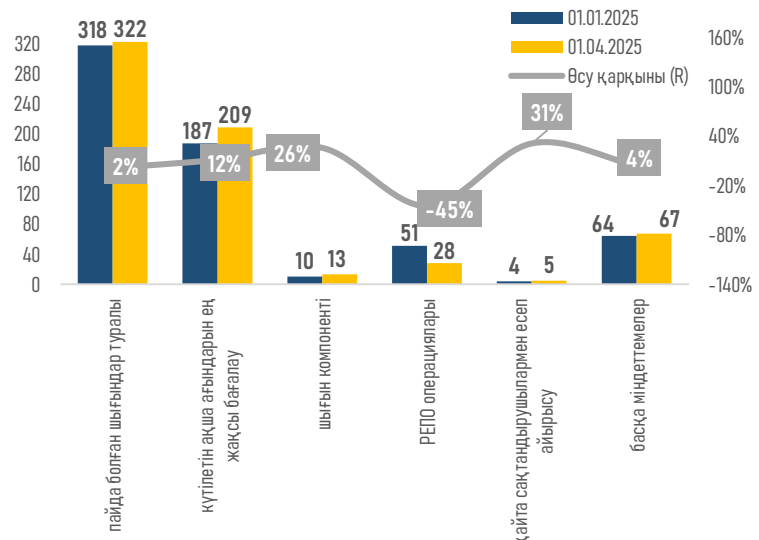

Сектордың активтері мен міндеттемелерінің құрылымы

Сектор активтерінің құрылымы, млрд теңге

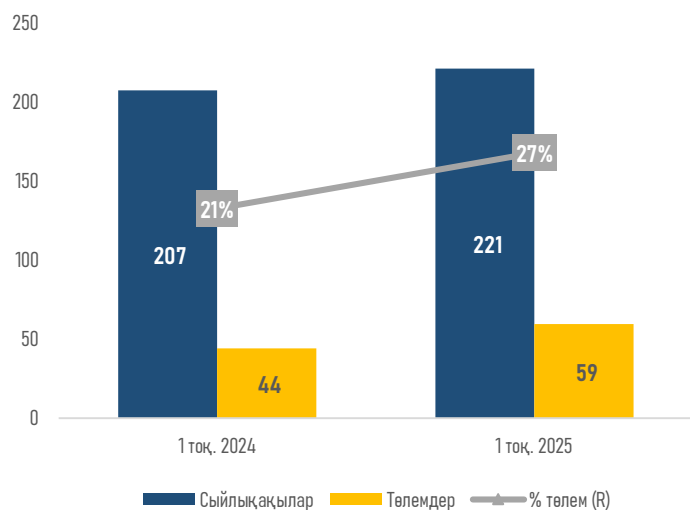

Сектор міндеттемелерінің құрылымы, млрд теңге

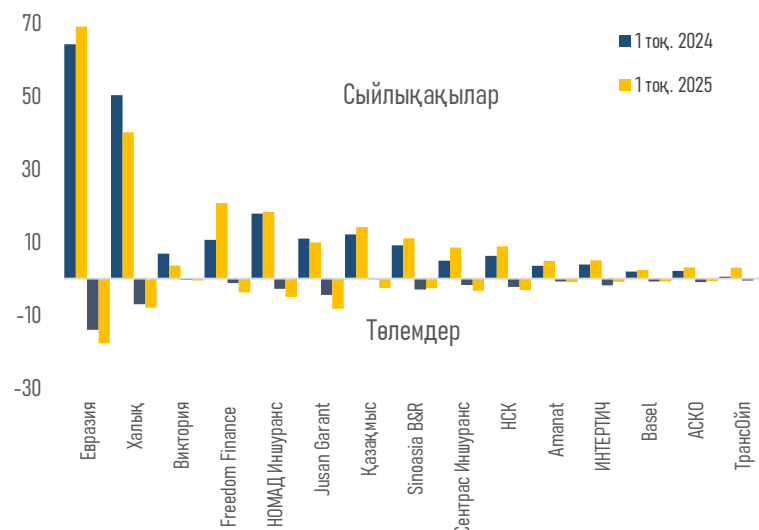

Төлемдер мен сыйлықақылардың арақатынасы

Төлемдердің сыйлықақыларға арақатынасы, млрд теңге

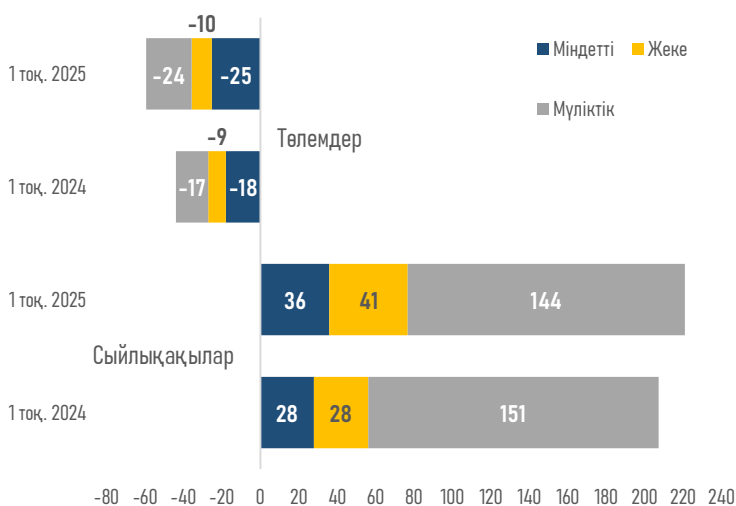

Сақтандыру компаниялары бөлінісінде, млрд теңге

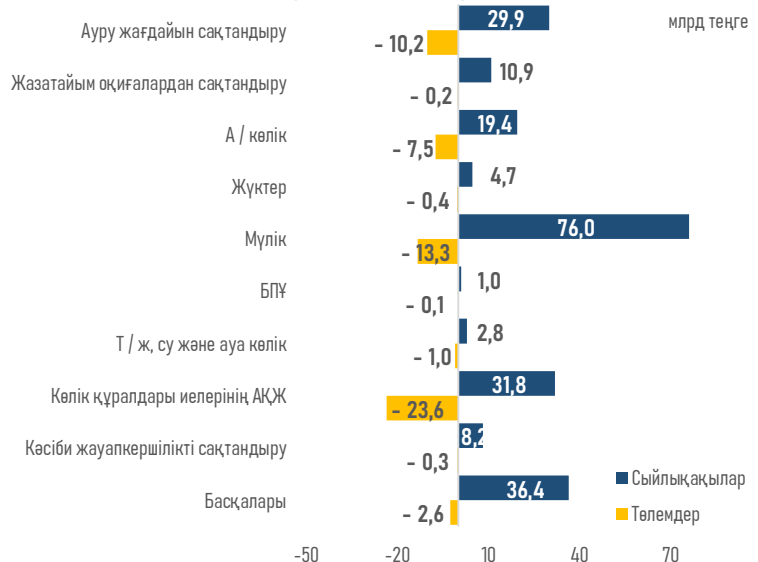

Сыйлықақылар мен төлемдер

Сақтандыру кластары бойынша, млрд теңге

3А2025 ж. сыйлықақылар мен төлемдердің нысаналы мақсаты

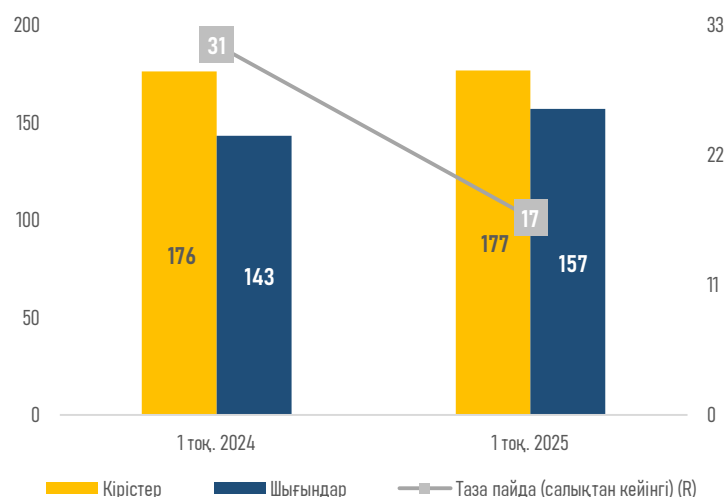

Жалпы сақтандыру нарығының кірістері мен шығыстары

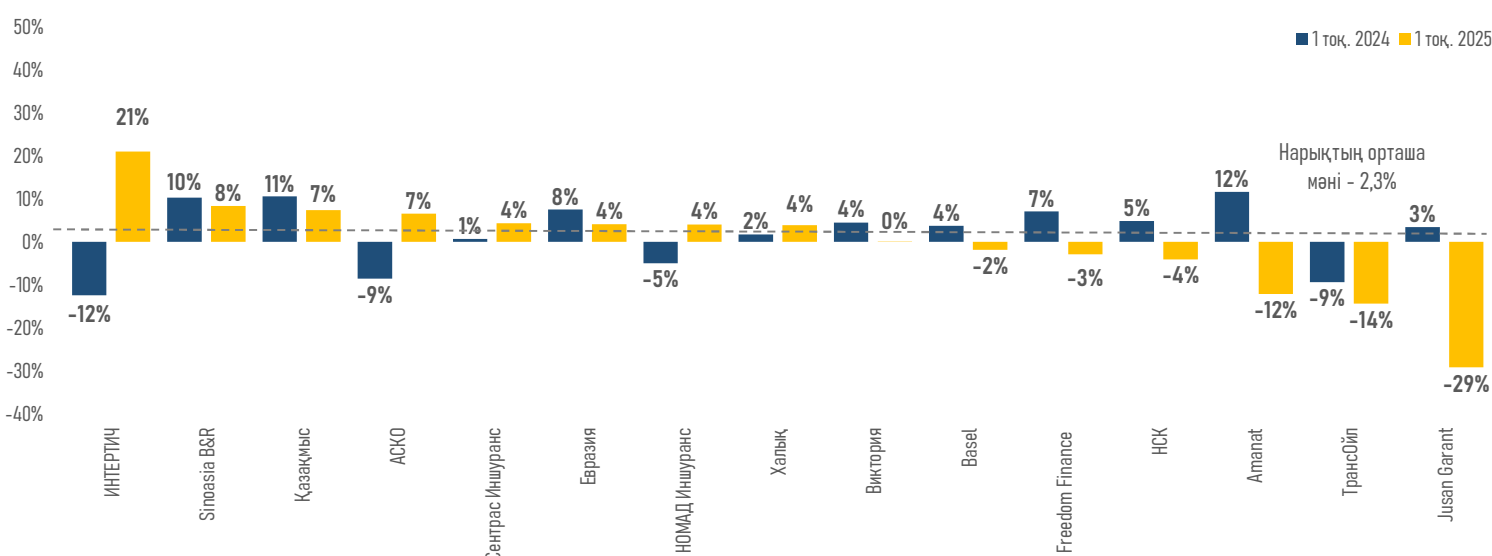
3А2025 жылғы кірістер мен шығыстардың құрылымы, %

Таза пайда, млрд теңге

Капиталдың орташа өлшенген кірістілігі (RoE)

Кезеннің қысқаша қорытындылары

Ағымдағы жылдың бірінші тоқсанында сақтандыру өнімдеріне сұраныс ерікті жеке (+44,2% ж/ж) және міндетті (+28,8% ж/ж) сақтандыру сегменттерінде өрлемелі динамиканы көрсетті, бірақ мүліктік (-4,5% ж/ж) төмендеді. Нәтижесінде жиналған сыйлықақылардағы алғашқы екеуінің үлесі тиісінше 18,5%-ға және 16,3%-ға (бұрын -13,7% және 13,5%) дейін өсті, ал соңғысы -65,2%-ға (бұрын 72,9%) дейін төмендеді.

Бұл ретте ағымдағы жылдың қаңтар-наурыз айларында жасалған сақтандыру шарттарының саны 2,1 млн құрады, бұл 2024 жылдың ұқсас кезеңімен салыстырғанда 37%-ға артық. Барлық шарттардың шамамен 79%-ы жеке тұлғаларға (81% бұрын), қалған 21%-ы заңды тұлғаларға (19%) тиесілі.

Шарттардың екі таңбалы ұлғаюы аясында жасалған шарттар бойынша сақтандыру объектілерінің саны 545,6 мыңға дейін (2023 жылдың ұқсас кезеңінде 130,9 мың) күрт өсті және заңды тұлғалармен толық қамтамасыз етілді (заңды тұлғалардың үлесі — 99%).

Сегменттер бойынша төлемдерде динамика келесідей: көрсеткіш ерікті мүліктік (+35,0% ж/ж) және міндетті (+40,5% ж/ж) сақтандыру және ерікті жеке (+15,4% ж/ж) бойынша жылдамырақ өсті. Сақтандыру төлемдерінің неғұрлым жеделдетілген өсуінің нәтижесінде олардың нарық бойынша сыйлықақыларға қатынасы 27%-ға дейін (бір жыл бұрын 21%-дан) ұлғайды, ал өнімдер бөлінісінде міндетті (70% арақатынасы), ал одан кейін ерікті жеке (26%) және мүліктік (16%) сақтандыру ең аз пайда болды. Нәтижесінде, ағымдағы жылдың бірінші тоқсанындағы төлемдердің орташа мөлшері 336,6 мыңға дейін өсті. 2024 жылдың сәйкес кезеңіндегі 210,8 мың теңгеге қарсы.

Жоғары төлемдер мен инвестициялық кірістердің құбылмалылығы сектордың кірістілігіне қысым жасады, бұл тәуекелдер мен тарифтік саясатты белсенді басқаруды қажет етуі мүмкін.

Жыл соңына дейін сақтандыру өнімдеріне сұраныс сақтандыру желісін кеңейту, белсенді цифрландыру және экономикалық белсенділікті жандандыру, халықтың табысын ұлғайту және қаржылық сауаттылықты біртіндеп арттыру аясында клиенттер тарапынан қызығушылықты арттыру арқылы қолдау көрсетілетін болады.